

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ZÁMECKÁ VĚŽ

52 METRŮ

245 SCHODŮ

Jedním ze symbolů hlubockého zámku je vysoká robustní věž. Podobně jako celý zámek i věž několikrát změnila svou podobu. Hluboká byla vystavěna ve 13. století jako gotická hradní pevnost. Již tehdy byla nepřehlédnutelnou dominantou hradu vysoká válcovitá věž typu bergfrit. Na rozdíl od věže typu donjon nebyl bergfrit v dobách míru zpravidla obýván.

V 16. století byl hrad zásluhou pánů z Hradce přestavěn na pohodlnější renesanční zámek. Roku 1594 přikázal Adam II. z Hradce věž strhnout a znovu vystavět. Nová věž měla ve spodní části kruhový půdorys a v horní osmiúhelníkový. Na vrchol věže pak byla osazena plechová makovice.

Na počátku 18. století se Adam František ze Schwarzenbergu rozhodl zámek přestavět podle barokního vkusu. Hlavní zámecká věž byla před přestavbou ve špatném stavu. V únoru roku 1720 věž poničila „neslýchaná vichřice“. Věž byla poté nakloněna a hrozil její pád. V létě stejného roku byla opravena a do její makovice byl vložen pamětní list. V květnu roku 1725 do věže pětkrát udeřil blesk. Kníže Adam František následně přikázal, aby byly do krovů zavrženy ostatky světců a aby byly namalovány obrazy svatých Xavera, Floriána a Ignáce, které pak měly být v případě hrozícího nebezpečí vyvěšeny z věžních oken. Když o tři roky později stavitel Martinelli sjednocoval zámecké fasády podle barokní módy, nechal na věži na každé světové straně vybudovat niku a do každé postavil sochu světce od budějovického sochaře Josefa Dietricha. Zámek od té doby před požárem chránili svatí František Xaverský, Donát, Florian a Jan Nepomucký. Bleskosvody se na zámku objevily někdy před rokem 1836, kdy jsou prokazatelně doloženy.

Do současné ikonické novogotické podoby byl zámek přestavěn po roce 1841. Konečnou podobu tehdy získala i hlavní zámecká věž. Původně se plánovalo, že z věže bude pouze sejmuta makovice, zdivo se zvýší a koruna věže bude ozdobena cimbuřím. Když ovšem byla zbourána budova přiléhající k věži, došlo k nečekané katastrofě. 20. dubna 1847 se ve věži objevila řada trhlin. O tři dny později se začaly uvolňovat a vypadávat menší kameny. Stejný den večer krátce poté, kdy hodiny ve věži odbily šestou, uvolňování kamenů natolik pokročilo, že z věže museli být odvoláni všichni dělníci. Po deseti minutách se věž za ohlušujícího lomozu zřítila k zemi. Suť vytvořila téměř pravidelný kužel a neohrozila okolní stavby. Po odklizení trosk se ukázalo, že věž neměla pevné základy a její stabilitu zajišťovala dříve zbouraná část zámku. Během prací byla v suti nalezena jako zázrakem nepoškozená socha svatého Jana Nepomuckého, která dříve stála ve výklenku na vrcholu věže. Schwarzenbergové sochu Jana Nepomuckého, jenž byl jejich rodovým patronem, poté vystavili v zámecké kapli, kde je k vidění dodnes. Ihned po odklizení trosk započala stavba nové cihlové věže, jež byla dokončena v následujícím roce 1848. Na vrcholu věže chtěl kníže Jan Adolf II. postavit kameru obscura, tento nápad však patrně nikdy nerealizoval. Během přítomnosti knížete na zámku z vrcholu věže vlála schwarzenberská rodová vlajka, kterou tvoří vodorovné modré a bílé pruhy.

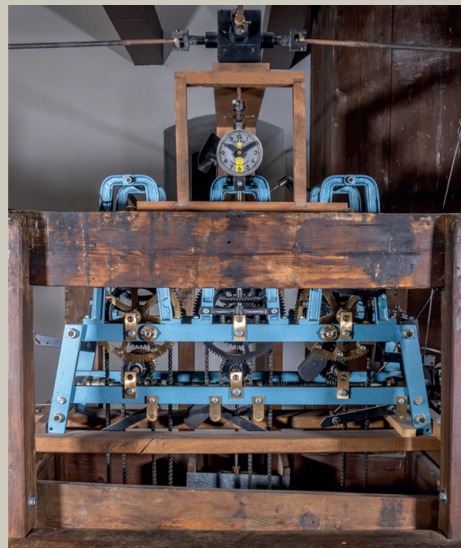
Zámecká věž je ze strany nádvoří vysoká 52 metrů a ze strany zámecké zahrady pak 58 metrů. Na vrchol vede 245 kamenných a dřevěných schodů.

Socha svatého Jana Nepomuckého

HODINY

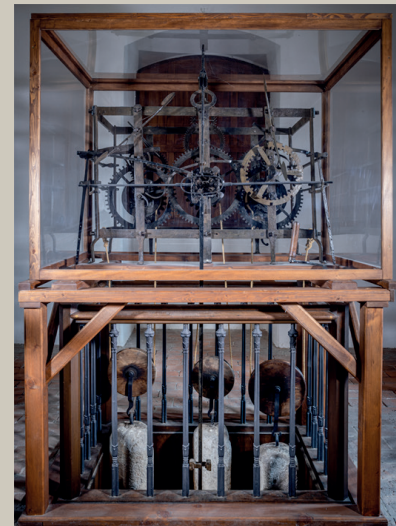
První zmínka o věžních hodinách pochází z urbáře hlubockého panství z roku 1677. V roce 1707 byly tyto hodiny již považovány za staré a nevyhovující, jelikož „šly hodně špatně“. Během barokní přestavby zámku byly roku 1728 instalovány nové, které již kvůli potřebám schwarzenberské administrativy uměly odbíjet každou čtvrt hodinu. Tento barokní hodinový stroj zhotovený mirovickým hodinářem Jiřím Delavasiem je dnes vystaven v prosklené vitríně. Současný stroj, který návštěvníci během prohlídky nevidí, byl vyroben po roce 2000. Jedná se údajně o vůbec poslední velký mechanický hodinový stroj vyrobený v České republice. K odbíjení hodin stále slouží dva barokní zvony typu cimbál, které jsou datovány letopočtem 1727.

Současný hodinový stroj

*Jeden ze dvou barokních
zvonů typu cimbál*

Barokní hodinový stroj

ZVONY

Urbář z roku 1677 zmiňuje i přítomnost zvonů na zámecké věži. Před barokní přestavbou byly na věži „prastaré zvony, které nechal dělat ještě Marradas za tehdejších husitských a kalvínských časů.“ (Výřez části zvonu s marradasovským erbem datovaného k roku 1629 je dodnes vystaven před vstupem do zámecké kaple.) Staré zvony byly ve 20. letech 18. století sejmuty a nahrazeny třemi novými barokními, zdobenými schwarzenberským znakem a obrázky svatých. Vysvěceny byly k počtě svatého Josefa, Donáta a Jana Nepomuckého v roce 1729. Na svých místech vydržely až do 2. září 1846, kdy byly sundány v rámci poslední přestavby zámku. Barokní zvony z hlubockého zámku byly pak druhotně zavěšeny do věže nově postaveného hlubockého farního kostela. Do poslední přestavby zámku v 19. století totiž na Hluboké nebyl kostel a zdejší farníci každou neděli chodili na mše do zámecké kaple.

Výřez části zvonu s marradasovským erbem je současně umístěn před vstupem do zámecké kaple. Baltasar Marradas byl šlechtic, rytíř a císařský polní maršál španělského původu. Hlubocké panství získal roku 1622.

POŽÁRNÍ OCHRANA

Jak už víme, majitelé Hluboké se velmi obávali požárů, před kterými zámek chránili nejprve modlitbami, relikviemi zavrtanými do krovů, obrazy a sochami světců a později, poněkud již sofistikovaněji, bleskosvody. Na prevenci požárů bylo myšleno i během poslední přestavby zámku v 19. století. Například v části věže, kde k ní přiléhají půdy s dřevěnými krov, je schodiště úzké a kamenné, aby lépe čelilo případnému požáru. Vstupy na půdy byly preventivně osazeny železnými dveřmi. U nádrže na vodu jsou vystavena původní červená požární vědra.

NÁDRŽ NA VODU

Do objemné kovové nádrže ve věži byla přiváděna vltavská voda. Tato užitková voda sloužila ke splachování záchodů, zásobování kuchyně nebo požárního systému. Voda z nádrže se patrně využívala i k hydraulickému pohonu zámeckých výtahů, a to až do jejich elektrifikace, která proběhla okolo roku 1910.

Rybník Naděje

Kleť
1084 m

Zámek Ohrada
ZOO Hluboká

Dvůr Vondrov

Podhradský rybník

Munický rybník

Boubín
1362 m

Barokní sýpka

Kostel sv. Jana Nepomuckého

Zliv

Jaderná elektrárna
Temelín

Zámecká jízdárna
(Alšova jihočeská galerie)

Vltava

Vltava

Townshend mezinárodní
gymnázium

Kostel sv. Petra a Pavla
(Hosín)

Vltava

České Budějovice

